

Lærerveiledning til «Kampen om oppmerksomheten»

Mål for timen:

Øke elevenes bevissthet om kildekritikk og ulike nyheter.

Utvikle evnen til kritisk tenkning

Forstå rollen til kunstig intelligens (KI) og sosiale medier i nyhetene.

Introduksjon

Begynn med å vise en kort, fengende nyhetsvideo fra en kjent kanal i sosiale medier. Bruk din egen telefon, koble den gjerne til klasseromsskjerm om dere benytter dere av det.

Diskuter: Spør elevene hva de synes om videoen. Hva fikk dem til å se hele videoen? Hva synes de om å få nyheter på denne måten?

Aktiviteter knyttet til artikkelens tema:

Velg den aktiviteten du tenker passer best for din gruppe. Anbefalt tidsbruk er 20 – 30 minutter pr. aktivitet. Hvis dere velger å ikke gå rett på aktivitet 1, så vil det uansett være gunstig å

1. Kritisk lesing og diskusjon

Les hele artikkelen sammen med elevene. Les den høyt for dem, lytt til lydfilen, la elevene lese høyt i grupper eller læringspar, eller la dem lese stille for seg selv. Forsøk å fokusere ekstra på delen om hvordan ungdommene forholder seg til nyheter og kildekritikk.

Del klassen i grupper og la dem diskutere spørsmål som:

Hvordan kan man som leser utvikle et "filter" for å skille mellom ekte og falske nyheter?

Hva er fordelene og ulempene med å få nyheter fra sosiale medier i motsetning til fra tradisjonelle medier?

Hvordan påvirker måten man får tak i nyheter på deres syn på verden?

2. Nyhetsdetektiver

Del klassen i grupper. Hver gruppe får utdelt en nyhetsartikkel fra en tradisjonell avis og en kort nyhetsvideo fra sosiale medier. Bruk artikler fra de større nyhetsorganene; NRK, CNN, BBC, TV2, VG, etc. Velg nyhetstemaer som er relevante og interessante for ungdommene.

Gruppene skal sammenligne innholdet i artikkelen og videoen. Hva er likt? Hva er forskjellig? Hvilken informasjon er mest detaljert? Hvilken er mest engasjerende?

Presentasjon: Hver gruppe presenterer det de har kommet fram til for klassen.

3. Lag egne nyhetsvideoer

Gruppene skal lage sin egen korte nyhetsvideo om et aktuelt tema. Denne aktiviteten forutsetter at dere har læringsbrett som elevene kan disponere.

Videoen skal være informativ, engasjerende og maks 1 minutt lang.

Gruppene viser videoene sine for klassen.

4. Diskuter kildekritikk

Snakk om viktigheten av kildekritikk og hvordan man kan skille mellom pålitelig og upålitelig informasjon.

Presenter noen eksempler på falske nyheter og ekte nyheter. La elevene diskutere hvordan de kan identifisere forskjellen.

Spør elevene hvordan de kan bruke det de har lært i hverdagen når de selv leser, eller ser på nyheter.

5. KI i nyheter

Gi en kort introduksjon om hva kunstig intelligens (KI) er, og hvordan den brukes i nyhetsformidling. Forklar gjerne at KI kan brukes til å generere nyhetsartikler, lage videoer, og til og med manipulere bilder og videoer.

KI-nyhetsdetektiver:

Del klassen i grupper. Hver gruppe får utdelt eksempler på nyhetsartikler og videoer, noen skapt av KI og noen laget av mennesker.

Gruppene skal analysere innholdet og prøve å identifisere hvilke artikler og videoer som er skapt av KI, og hvilke som er laget av mennesker. De veiledes med følgende spørsmål:

Er språket naturlig eller virker det litt "robotaktig"?

Er det noen uvanlige feil i teksten eller videoen?

Hvordan er bildekvaliteten? Ser bildene eller videoene "for perfekte" ut?

Hver gruppe presenterer det de har funnet ut for klassen og forklarer hvordan de kom frem til det.

Klassediskusjon:

Snakk om hvordan KI kan påvirke nyhetsformidling i fremtiden. Hva er fordelene og ulempene med å bruke KI i nyhetsproduksjon?

Refleksjon:

Spør elevene hvordan de kan bruke det de har lært for å være mer kritiske til informasjon de ser på nettet. Skriv refleksjonsnotater, eller råd til hverandre. Gjør dere flid med hvordan det ser ut og heng det synlig opp i klasserommet.

Oppsummering

Spørsmål og svar:

La elevene stille spørsmål og dele sine tanker om det de har lært.

Bruk Kahoot eller andre quiz-verktøy i oppsummeringen av tekstens innhold.

Skriv en tekst med valgfri sjanger om det dere har gått igjennom. Hva med et dikt, for eksempel?